

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

кримінальної юстиції. Існує багато суперечливих питань щодо повноважень прокурора та його ролі та місця у кримінальному судочинстві, але це не перешкоджає подальшому дослідженні та розкриттю цієї проблеми з нового ракурсу.

Прокурорський нагляд відіграє велику роль та значення при здійсненні досудового розслідування, яка забезпечується наглядовими повноваженнями. Саме він гарантує забезпечення законності при прийнятті рішень та дотриманню закону всіх учасників кримінального провадження. Завдяки діяльності прокурора, а саме яка полягає у нагляді, встановлюється процес досудового розслідування та подальше його спрямування.

Список використаних джерел:

1. Про прокуратуру: Закон України від 5 листопада 1991 року № 1697-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення 23.05.2020)
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 2012 року № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення 20.05.2020)
3. Юрчишин В. М. Прокурор як керівник досудового розслідування. *Адвокат*. 2012. № 7 (142). С. 26–30.

Бондаренко Олексій Сергійович,
курсант 3 курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:
Пиріг Ігор Володимирович,
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОПИТУ МАЛОЛІТНІХ ТА НЕПОВНОЛІТНІХ ОСІБ

Проведення слідчих (розшукових) дій є необхідним засобом криміналістичної тактики, що слугує вирішенню одного з важливих завдань кримінального провадження, а саме проведення швидкого,

повного та неупередженого розслідування. Однією з вагомих слідчих (розшукових) дій є допит, що полягає у спілкуванні з особами, які можуть володіти інформацією, яка є важливою для подальшого проведення досудового розслідування. Суб'єктами допиту можуть бути малолітні та неповнолітні особи, показання яких несуть інформацію, що відображає та встановлює обставини кримінального правопорушення.

Актуальною проблемою на сьогодні виступає саме тактика проведення та місце проведення допиту цієї категорії осіб, бо вони цілком залежать від вікових особливостей, психіки дитини, що значною мірою впливають на характер сприйняття нею інформації, як вона запам'ятала та як може відтворити обставин кримінального правопорушення. Для успішного проведення допиту слідчому потрібно об'єктивно оцінити індивідуальні особливості кожного допитуваного, та його психологічний стан. Треба звернути увагу на те, що при допиті неповнолітньої особи, особливу роль відіграє її вміння фантазувати та вигадувати неправдиві елементи, які можуть вплинути на відтворення дійсності. В таких випадках слідчий повинен допомогти особі у формуванні правдивих показань. При підготовці до проведення допиту слідчі повинні врахувати низку певних факторів, а саме: в якому середовищі виховується конкретна неповнолітня особа, рівень розвитку, її поведінка, потреби, інтереси тощо.

Велику роль у вирішенні такої проблеми відіграє обстановка, тобто місце де буде проведений допит та від налагодження психологічного контакту саме через несформованність, а також через нестійкість психіки самого неповнолітнього. Таким місцем може слугувати «зелені кімнати», що створені для проведення допитів малолітніх та неповнолітніх осіб, які стали учасниками в кримінальних провадженнях. Для мінімізації повторної травматизації психіки дитини, слід проводити допит саме в цих кімнатах, де створені всі умови для того, щоб дитина відчувала себе комфортно та змогла пояснити обставини події своєю мовою (малюнки, іграшки тощо).

Законом передбачено, що допит малолітньої або неповнолітньої особи здійснюється за обов'язковою присутністю законного представника, а якщо неможливо це, то у присутності педагога чи психолога, а за необхідністю – лікаря (ст. 226 КПК України). Дискусійним є питання кількості учасників допиту. Не завжди присутність цих осіб може позитивно впливати на процес дачі показань. На нашу думку, якщо допит проводиться у спеціально обладнаній кімнаті з можливістю відеотрансляції, ці особи можуть знаходитись у сусідній кімнаті та спостерігати за процесом, а у потрібний момент втрутитись за необхідністю.

Отже, можна зробити висновок, що допит займає провідну роль в розслідуванні кримінальних проваджень і без нього це зробити було б зовсім неможливо. Допит неповнолітньої особи є психологічно складним та потребує спеціальної підготовки особи, яка здійснює цю процесуальну

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

дію. Фахівці, які уповноваженні на проведення цієї процесуальної дії, повинні бути готовими на спілкування з такою категорією осіб, мати спеціальні знання та вміння налагодження контакту з такою особою, а також вміти створювати обстановку в якій дитини буде почувати себе комфортно. На мою думку, створивши сприятливі умови для спілкування, можна швидше налагодити з особою психологічний контакт, який в подальшому допоможе при отримання відомостей, інформації та відтворення сама обставин події, яка сталася.

Брік Максим Ігорович,

студент юридичного факультету
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Єфімов Микола Миколайович,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінально-
правових дисциплін

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ СУТЕНЕРСТВА

Обшук є однією з невербальних слідчих (розшукових) дій, та визнається достатньо ефективним засобом перевірки та збирання доказів у кримінальному провадженні. Враховуючи це, для забезпечення допустимості отриманих у результаті проведення обшуку фактичних даних, є необхідним чітко дотримання вимог та норм КПК як при розгляді слідчим суддею клопотання про обшук, так і при проведенні самого обшуку, а наприкінці досудового розслідування – при відкритті матеріалів цього досудового розслідування. Забезпечення належної правової процедури при розгляді клопотання про обшук слідчим суддею та при проведенні обшуку ніколи не залишалися без уваги дослідниками, особливо якщо враховувати наявні у практиці випадки порушень та зловживань у ході проведення обшуків, проте, такі питання актуалізувалися у зв'язку з голосуванням і прийняттям Верховною Радою України та набуттям чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення дотримання прав учасників кримінального провадження та інших осіб правоохоронними органами під час здійснення досудового розслідування» від 16 листопада 2017 року. [1,